

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
Кафедра основ медицини

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи

/ Студеняк І.П./

Сергій 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Комплексна реабілітація на курортах
Закарпаття**

Рівень вищої освіти:	третій рівень (доктор філософії)
Галузь знань:	22 Охорона здоров'я
Спеціальність:	227 Фізична терапія, ерготерапія
Освітня програма:	227 «Фізична терапія, ерготерапія»
Статус дисципліни:	вибіркова
Мова навчання:	українська

Ужгород 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Комплексна реабілітація на курортах Закарпаття» для здобувачів ступеня вищої освіти доктор філософії галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія, освітньої програми 227 «Фізична терапія, ерготерапія».

Розробники: Філак Ф. Г. – канд. мед. наук, доцент

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні **кафедри основ медицини**

Протокол № 1 від 2 серпня 2020 року

Завідувач кафедри основ медицини _____ (Мелега К. П.)

Схвалено науково-методичною комісією факультету здоров'я та фізичного виховання

Протокол № 9 від 28 серпня 2020 року

Голова науково-методичної комісії _____ (Ф. Г. Філак)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 7	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 210	1	1
	Семестр:	
	1 – 2 й	1 – 2 й
	Лекції:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 4	44	16
аудиторних – 84	Практичні (семінарські):	
самостійної роботи аспіранта – 126	40	8
	Лабораторні:	
	-	-
Вид підсумкового контролю: залік, іспит	Самостійна робота:	
	126	186

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Комплексна реабілітація на курортах Закарпаття» є підготовка фахівців напряму 227 «Фізична терапія, ерготерапія» за освітньо-науковим кваліфікаційним рівнем доктор філософії відповідно до освітньо-наукової програми підготовки спеціалістів вищезазначеного фахового спрямування є формування у аспірантів професійних компетенцій щодо організації і проведення проведення реабілітаційних заходів в умовах санаторію. Можливість успішного відновлення здоров'я і працездатності пацієнтів при різних захворюваннях, використовуючи природні і преформовані лікувальні фактори даної місцевості в санаторно-курортних установах, а також вмінь, навичок для опанування здобувачем доктора філософії методики об'єктивного обстеження пацієнтів, комплексного призначення реабілітаційних засобів з використанням місцевих природних лікувальних факторів даного курорту. Ознайомлення здобувачів наукового рівня доктор філософії з основними природними лікувальними ресурсами: клімат місцевості, мінеральні води Закарпаття, лікувальні грязі, озокерит, преформовані лікувальні фактори даного курорту з метою комплексної реабілітації та профілактики захворювань.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальних:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових знань при вирішенні дослідницьких і практичних завдань (ЗК-1)
2. Навички використання новітніх інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК-2)
3. Здатність проведення самостійних досліджень на сучасному рівні (ЗК-3)
4. Здатність до пошуку, обробки на аналізу інформації з різних джерел (ЗК-4)
5. Здатність представляти наукові результати та вести наукову дискусію державною та іноземною мовою в усній та письмовій формі, володіння науковою термінологією. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК-5)
6. Здатність працювати в міжнародному науковому просторі (ЗК-6)
7. Здатність розробляти та управляти науковими проектами та провадити освітню діяльність (ЗК-7)
8. Здатність планувати та здійснювати особистий та професійний розвиток (ЗК-8)
9. Здатність до роботи в команді, вміння мотивувати інших у просуванні до спільної мети (ЗК-9)

Фахових (спеціальних) компетентностей:

1. Здатність володіти сучасними методами збору інформації для наукового дослідження у фізичній терапії, ерготерапії виокремлення первинних і вторинних джерел, використання технологій (ФК -1)
2. Здатність застосовувати знання, набуті під час попередніх фундаментальних та прикладних досліджень, у комплексному аналізі явищ і процесів, що виникають у фізичній терапії, ерготерапії в Україні та інших країнах (ФК-3)
3. Здатність до використання традиційних та новітніх інформаційно-комунікаційних технологій і сучасного наукового обладнання у фізичній терапії (ФК-4)
4. Здатність аналізувати отриману наукову інформацію, з метою прогнозування змін, що відбудуться у результаті проведення заходів фізичної терапії, планувати наукові дослідження (ФК-5)
5. Здатність виконувати оригінальні дослідження в фізичній терапії різних груп населення та досягати наукових результатів, які створюють нові знання, із звертанням особливої уваги до актуальних проблем та використання новітніх наукових методів (ФК-6)

6. Здатність розуміти та пояснювати патологічні процеси, які піддаються корекції заходами фізичної терапії, аналізувати особливості впровадження реабілітаційних технологій в процес відновлення функцій, активності та участі в осіб різних вікових, професійних та нозологічних груп (ФК –7)
7. Готовність брати участь у роботі українських і міжнародних дослідницьких колективів для вирішення наукових і науково-освітніх завдань у фізичній терапії (ФК-8)
8. Здатність формулювати дослідницькі питання та розробляти складні дослідницькі проекти на основі проблем, що виникають у практичній професійній діяльності ерготерапевта (ФК- 9)
9. Здатність пропонувати теоретичне обґрунтування практичних підходів ерготерапії, та розробляти нові моделі, процедури та підходи для ерготерапевтичної практики (ФК- 10)
10. Здатність проводити аналіз результатів наукових досліджень і використовувати їх в науковій, освітній та практичній діяльності та відстоювати їх в наукових дискусіях (ФК- 13)

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Комплексна реабілітація на курортах Закарпаття» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньо-наукової програми (ОНП):

- НД 1.1.8 «Анатомія людини»;
- НД 2.1.6 «Діагностика і моніторинг стану здоров'я»;
- НД 2.2.1 «Організація мультидисциплінарної командної роботи»;
- НД 2.1.16 «Основи фізичної терапії».
- НД 2.2.5 «Фізична реабілітація при хірургічних захворюваннях»;
- Н:Д 2.1.3. «Сучасні технології здоров'язбереження».

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до ОП вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних *результатів навчання (ПРН)*:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Сучасні передові концептуальні та методологічні знання в галузі фізичної терапії, ерготерапії та суміжних галузей знань.	ПРН 1.1.
Фундаментальні праці провідних зарубіжних вчених та наукових шкіл у галузі дослідження.	ПРН 1.2.
Формулювати мету власного наукового дослідження в контексті світового наукового процесу, усвідомлювати його актуальність і значення для розвитку інших галузей науки, суспільно-політичного, економічного життя.	ПРН 2.1.
Формулювати загальну методологічну базу власного наукового дослідження.	ПРН 2.2.
Проводити комплексні дослідження в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності, які приводять до отримання нових знань.	ПРН 2.3.
Формулювати наукову проблему з огляду на стан її наукової розробки та сучасні наукові тенденції.	ПРН 2.5.
Формулювати робочі гіпотези та моделі досліджуваної проблеми.	ПРН 2.6.
Аналізувати наукові праці в галузі фізичної терапії, ерготерапії, виявляючи дискусійні та мало досліджені питання.	ПРН 2.7.

Здійснювати моніторинг наукових джерел інформації відносно досліджуваної проблеми.	ПРН 2.8.
Професійно презентувати результати своїх досліджень на міжнародних наукових конференціях, семінарах, практично використовувати іноземну мову (в першу чергу – англійську) у науковій, інноваційній та педагогічній діяльності.	ПРН 3.3.
Ефективно працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії.	ПРН 3.4.

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знати: загальні питання організації санаторно-курортної реабілітації різних категорій населення. Особливості проведення санаторно-курортних реабілітаційних заходів серед різних вікових груп пацієнтів при тих чи інших патологічних станах. Механізм реабілітаційного впливу кліматичних факторів, мінеральних вод, комплексного впливу лікувальної гімнастики, масажу, та інших природних і преформованих факторів даного курорту з лікувальною та профілактичною метою. Призначати внутрішній прийом мінеральних вод залежно від нозології та секреції шлунка.	ПРН 2.1. ПРН 2.3
Розуміння: призначати клінічне і інструментальне обстеження в умовах санаторію при різних захворюваннях органів і систем. Принципи призначення санаторно-курортного режиму, санаторно-курортних комплексів із використанням засобів фізичної терапії при різних нозологіях відповідно профіля санаторію. Розуміння механізмів санаторно-курортного реабілітаційного впливу лікувальних природних чинників даного курорту, принципи лікувальної дії фізичних вправ. Застосування фізіотерапії, озокерито-бальнеотерапії, кліматотерапії в комплексному санаторно-курортному відновному лікуванні.	ПРН 2.2. ПРН 2.5.
Застосувати: Проводити в умовах санаторію інструментальні методи дослідження та функціональні проби, тестування для оцінки фізичного розвитку пацієнтів при неврологічних, ортопедичних та найбільш розповсюджених патологічних станах. Використовувати різноманітні санаторно-курортні методики і їх послідовність для різних вікових категорій населення з лікувальною та профілактичною метою.	ПРН 2.3. ПРН 2.10.
Аналізувати та вносити корективи під час проведення комплексного санаторно-курортного лікування при різних захворюваннях органів і систем. Аналізувати результати лабораторних та інструментальних методів діагностики під час проведення санаторного лікування. Надавати методичні рекомендації, щодо покращання якості життя різних категорій населення. Аналізувати закономірності впливу засобів санаторно-курортного лікування на динаміку клінічних і функціональних показників і на організм людини в цілому.	ПРН 2.6. ПРН 2.7.
Здатність аспірантів до творчого поєднання теоретичних знань і практичних навичок. Здатність ставити пріоритетні завдання у комплексній санаторно-курортній реабілітації хворих. Визначити можливості вдосконалення науково-методичних підходів до комплексного санаторно-курортного лікування, фізичної терапії при різних захворюваннях. Надавати рекомендації щодо вибору оптимального режиму рухової активності залежно від морфофункціонального стану пацієнтів, визначати показання та протипоказання до призначення процедур лікувальної фізичної культури, масажу, бальнеологічних, фізіотерапевтичних процедур. Забезпечення ведення	ПРН 2.5. ПРН 2.10.

відповідної документації	
Оцінювання готовності аспірантів до самостійного призначення та виконання санаторно-курортних реабілітаційних методик при різних захворюваннях органів і систем. Оцінювати етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених захворювань і травм у різних вікових категорій пацієнтів. Оцінювати правильність виконання комплексу санаторно-курортних методів відновного лікування, оцінити їх одноразовий та курсовий вплив при різних патологічних станах. Використовувати отримані знання в повсякденній роботі з пацієнтами.	ПРН 2.8. ПРН 3.3.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- виконання письмових завдань;
- відповіді на лабораторних заняттях;
- виконання індивідуальних завдань з демонстрацією практичних навичок;
- аналітичні звіти, реферати;
- розв'язування ситуативних задач;
- іспит.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: **виконання письмових завдань, виступи на семінарських заняттях.**

Форма модульного контролю: **відповідь на теоретичні питання, тестування**

Форма підсумкового семестрового контролю: залік, іспит.

Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок аспірантів здійснюються за 100-бальною, ECTS та національною шкалами (табл.5.1).

Таблиця 5.1. Загальна шкала оцінювання: рейтингова, національна та ECTS

СУМА БАЛІВ за 100- бальною шкалою	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C	задовільно	
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	не задовільно з можливістю повторного складання	
1-34	F	не задовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Загальна оцінка за один модуль складається з оцінок за результатами поточного модульного контролю та письмового тестування (табл. 5.2, 5.3).

Таблиця 5.2. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Презентаційні матеріали	Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5			
8	8	8	8	8	10	50	100

Таблиця 5.3. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Презентаційні матеріали	Модульна контрольна робота	Сума
T6	T7	T8	T9	T10			
8	8	8	8	8	10	50	100

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	14	40	16	40
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист)	-	-	-	-
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	-	-	-	-
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	-	-	-	-
Презентація	1	10	1	10
Реферат	-	-		
Есе (твір роздум)				
...				
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії модульного поточного оцінювання

Модульне поточне оцінювання проводиться під час практичних занять. Оцінка складається з оцінок за відповіді на практичних заняттях (1-10 балів за кожну відповідь), Відповіді на два теоретичні питання (1-5 балів на кожне питання), оцінок за тестовий контроль (1-10 балів), за участь в обговоренні виступів та презентаційних матеріалів (1-10) балів. Максимальна оцінка за модульне поточне оцінювання – 50 балів (табл.5.4).

Таблиця 5.4. Шкала поточного оцінювання модульної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Усна відповідь на лабораторних заняттях	1-10	10
Теоретичні питання (два питання, за кожну правильну відповідь нараховується 5 балів)	1-10	10
Тестовий контроль знань на заняттях (за кожну правильну відповідь нараховується 2 бали)	1-10	10
Презентаційні матеріали	1-10	10
Самостійна робота (за якість конспектів лекцій та виконаних домашніх завдань)	1 -10	10
Разом		50

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульний контроль проводиться шляхом аналізу показників поточної успішності та написання письмової модульної контрольної роботи, яка складається з вирішення тестових завдань та теоретичних питань. Оцінювання модульної контрольної роботи проводиться за **50** бальною шкалою: два теоретичні питання по 10 балів, тестові завдання кожне по 3 бали. Пропонується 10 варіантів тестів по 10 питань в кожному варіанті. Всього 100 тестових завдань. На кожне питання дається 5 варіантів відповідей. Правильними можуть бути від одного до 4 відповідей. За допомогою письмової модульної контрольної роботи оцінюється ступінь освоєння пройденого матеріалу за максимальною рейтинговою оцінкою від 0 до 50 балів. До цієї оцінки додається оцінка за модульне поточне оцінювання від 0 до 50 балів. Разом від 0 до 100 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Іспит є підсумковою формою контролю. Іспит проводиться у формі відповіді на 2 усних питання екзаменаційного білета та письмової відповіді на тести. У кожному варіанті є 10 тестових завдань з правильними та неправильними відповідями. Критеріями оцінювання письмового тестування є кількість правильних відповідей за одним з варіантів тестів. Кожне теоретичне питання оцінюється в 25 балів. Кожна правильна відповідь на запитання тесту оцінюється 5 балами. Оцінку «задовільно», «добре» або «відмінно» отримує аспірант, який набрав суму балів від 60 до 100.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Лекції

Тема 1. Особливості організації лікування хвороб людини в умовах санаторно-курортної системи.

Тема 2. Курортологія у системі фізичної реабілітації.

Тема 3. Кліматотерапія у фізичній терапії, ерготерапії. Кліматичні курорти України.

Тема 4. Водолікування. Бальнеотерапія у фізичній терапії.

Тема 5. Теплолікування.

Практичний курс

Тема 1. Специфіка санаторно-курортного лікування. Види санаторно-курортних закладів. Функціональна структура санаторно-курортних закладів та їх матеріально-технічна база. Правове-регулювання діяльності санаторно-курортних закладів. Концепція маркетингу в управлінні санаторно-курортною діяльністю. Кадровий склад закладів санаторно-курортного комплексу.

Тема 2. «Курортологія» як галузь медицини, класифікація курортів. Основні типи санаторно-курортних установ. Основні принципи і сутність санаторно-курортного лікування. Організація та перспективи розвитку санаторно-курортною справи на сучасному етапі.

Тема 3. Визначення поняття кліматотерапія. Механізми дії кліматичних факторів. Біометеорологічні фактори, характеристика та класифікація. Основні природні зони, їх класифікація та медико – кліматична характеристика. Аеротерапія. Геліотерапія. Таласотерапія.

Тема 4. Лікувальна дія прісної води на організм людини. Техніка його проведення. Гідротерапія. Визначення та основні поняття бальнеології. Основні методи бальнеологічного лікування. Механізм дії мінеральних вод на організм людини. Дія мінеральних вод на організм людини. Загальні правила прийому і призначення мінеральних ванн. Бальнеологічні курорти Закарпаття. Питне використання мінеральної води Закарпаття при захворюваннях органів травлення і інших системах.

Тема 5. Лікувальні грязі: поняття та класифікація. Особливості оздоровчої дії лікувальних грязей на організм людини. Методики проведення грязелікувальних процедур. Парафінотерапія. Озокеритолікування. Праметри призначення процедур. Види лікувальної глини та їх використання в курортній практиці. Псаммотерапія. Лікування нагрітим піском. Лікування нафталанською нафтою.

Модульний контроль № 1

Модуль 2.

Лекції

Тема 6. Санаторно-курортна терапія при захворюваннях органів травлення і на цукровий діабет на курортах Закарпаття.

Тема 7. Санаторно-курортна терапія при захворюваннях серцево-судинної і дихальної систем.

Тема 8. Санаторно-курортна реабілітація при захворюваннях і травмах в педіатрії на курортах Закарпаття.

Тема 9. Комплексна санаторно-курортна реабілітація при захворюваннях ОРА

Тема 10. Комплексна санаторно-курортна реабілітація при неврологічних захворюваннях

Практичний курс

Тема 6. Хвороби органів травлення. Механізм лікувальної дії санаторно-курортних факторів при захворюваннях шлунково-кишкового тракту. Алгоритм комплексної санаторно-курортної реабілітації пацієнтів із захворюванням органів травлення. Санаторно-курортна терапія хворих на цукровий діабет. Параметри призначення внутрішнього прийому мінеральних вод Закарпаття. Покази, протипокази.

Тема 7. Захворювання серцево-судинної і дихальної систем. Основні принципи і методи санаторно-курортної реабілітації хворих кардіологічного профілю та дихальної системи. Алгоритм комплексної санаторно-курортної реабілітації кардіологічних хворих. Основні методи санаторно-курортної реабілітації хворих з патологією дихальної системи. Механізм

дії, покази, протипокази до санаторно-курортного лікування.

Тема 8. Хвороби у дітей. Основні принципи і методи санаторно-курортної реабілітації дітей з патологією органів травлення. Внутрішній прийом мінеральних вод Закарпаття. Параметри їх призначення. Алгоритм комплексної санаторно-курортної терапії дітей при захворюваннях ОРА.

Тема 9. Захворювання ОРА. Принципи і методи санаторно-курортної терапії при захворюваннях ОРА. Методи санаторно-курортної реабілітації хворих після перенесених травм ОРА. Санаторно-курортна програма реабілітації пацієнтів при запальних і дегеративно-дистрофічних ураженнях суглобів.

Тема 10. Найважливіші хвороби нервової системи. Комплексна санаторно-курортна реабілітація постінсультних хворих. Санаторно-курортне лікування при захворюваннях і травмах спинного мозку та пошкодженнях периферичної нервової системи. Лікувальна гімнастика та інші засоби санаторно-курортної терапії при захворюваннях дітей на ДЦП. Покази, протипокази.

Модульний контроль № 2

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		Л	П	лаб	С.р.		Л	П	лаб	С.р.
1	2	3	4	5	7	8				
Модуль 1 Загальні принципи санаторно-курортної реабілітації.										
Тема 1. Особливості організації лікування хвороб людини в умовах санаторно-курортної системи.	21	4	4		13	20	1	1		18
Тема 2. Курортологія у системі фізичної реабілітації.	21	4	4		13	21	2	1		18
Тема 3. Кліматотерапія у фізичній терапії, ерготерапії. Кліматичні курорти України.	21	6	2		13	22	2	1		19
Тема 4. Водолікування. Бальнеотерапія у фізичній терапії.	20	4	4		12	22	2	1		19
Тема 5. Теплолікування.	20	4	4		12	20	1			19
Модульний контроль 1.	2		2							
Разом за модулем 1	105	22	20		63	105	8	4		93
Модуль 2. Санаторно-курортна реабілітація при різних захворюваннях										
Тема 6. Санаторно-курортна терапія при захворюваннях органів травлення і на цукровий діабет на курортах Закарпаття.	21	4	4		13	22	2	2		18
Тема 7. Санаторно-курортна терапія при захворюваннях серцево-судинної і дихальної систем.	23	6	4		13	20	2			18
Тема 8. Санаторно-курортна реабілітація при захворюваннях і	21	4	4		13	21	1	1		19

травмах в педіатрії на курортах Закарпаття.										
Тема 9. Комплексна санаторно-курортна реабілітація при захворюваннях ОРА .	18	4	2		12	20	1			19
Тема 10. Комплексна санаторно-курортна реабілітація при неврологічних захворюваннях.	20	4	4		12	22	2	1		19
Модульний контроль 2.	2		2							
Разом за модулем 2	105	22	20		63	105	8	4		93
Разом	210	44	40		126	210	16	8		186

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Денна форма	Заочна форма
Модуль 1.			
1	Специфіка санаторно-курортного лікування. Види санаторно-курортних закладів. Функціональна структура санаторно-курортних закладів та їх матеріально-технічна база. Правове-регулювання діяльності санаторно-курортних закладів. Концепція маркетингу в управлінні санаторно-курортною діяльністю. Кадровий склад закладів санаторно-курортного комплексу.	4	1
2	«Курортологія» як галузь медицини, класифікація курортів. Основні типи санаторно-курортних установ. Основні принципи і сутність санаторно-курортного лікування. Організація та перспективи розвитку санаторно-курортною справи на сучасному етапі.	4	1
3	Визначення поняття кліматотерапія. Механізми дії кліматичних факторів. Біометеорологічні фактори, характеристика та класифікація. Основні природні зони, їх класифікація та медико – кліматична характеристика. Аеротерапія. Геліотерапія. Таласотерапія.	2	1
4	Лікувальна дія прісної води на організм людини. Техніка його проведення. Гідротерапія. Визначення та основні поняття бальнеології. Основні методи бальнеологічного лікування. Механізм дії мінеральних вод на організм людини. Дія мінеральних вод на організм людини. Загальні правила прийому і призначення мінеральних ванн. Бальнеологічні курорти Закарпаття. Питне використання мінеральної води Закарпаття при захворюваннях органів травлення і інших системах. піском. Лікування нафталанською нафтою.	4	1
5	Лікувальні грязі: поняття та класифікація. Особливості оздоровчої дії лікувальних грязей на організм людини. Методики проведення грязелікувальних процедур. Парафінотерапія. Озокеритолікування. Прараметри призначення процедур. Види лікувальної глини та їх використання в курортній практиці. Псаммотерапія. Лікування нагрітим піском.	4	

	Модульний контроль 1	2	
	Разом	20	4
6	Хвороби органів травлення. Механізм лікувальної дії санаторно-курортних факторів при захворюваннях шлунково-кишкового тракту. Алгоритм комплексної санаторно-курортної реабілітації пацієнтів із захворюванням органів травлення. Санаторно-курортна терапія хворих на цукровий діабет. Параметри призначення внутрішнього прийому мінеральних вод Закарпаття. Покази, протипокази.	4	1
7	Захворювання серцево-судинної і дихальної систем. Основні принципи і методи санаторно-курортної реабілітації хворих кардіологічного профілю та дихальної системи. Алгоритм комплексної санаторно-курортної реабілітації кардіологічних хворих. Основні методи санаторно-курортної реабілітації хворих з патологією дихальної системи. Механізм дії, покази, протипокази до санаторно-курортного лікування.	4	
8	Хвороби у дітей. Основні принципи і методи санаторно-курортної реабілітації дітей з патологією органів травлення. Внутрішній прийом мінеральних вод Закарпаття. Параметри їх призначення. Алгоритм комплексної санаторно-курортної терапії дітей при захворюваннях ОРА.	4	
9		2	
10		4	
Модульний контроль 2		2	
Разом за модулем 2		20	2
Разом		40	8

6.4. Самостійна робота

№ п.п	Назва теми	Денна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1.			
1.	Організаційні засади санаторно-курортної реабілітації. Організаційні засади санаторно-курортної реабілітації.	9	13
2.	Комплексна санаторно-курортна реабілітація хворих на гіпертонічну хворобу, атеросклеротичний кардіосклероз.	9	13
3.	Основи санаторно-курортної реабілітації хворих після оперативного втручання на органах грудної клітки.	9	13
4.	Комплексна санаторно-курортна реабілітація хворих після оперативного втручання на органах черевної порожнини. Санаторно-курортна реабілітація при захворюваннях кишківника.	9	13

5.	Санаторно-курортна реабілітації при захворюваннях сечовивідних шляхів.	9	13
6.	Особливості санаторно-курортної реабілітації при цереброваскулярній патології	9	13
7.	Комплексна санаторно-курортна терапія при захворюваннях і травмах спинного мозку та периферичної нервової системи.	9	13
8.	Санаторно-курортна реабілітація після відморожень кінцівок і опіків.	9	13
9.	Методичні підходи до контролю та оцінки ефективності санаторно-курортної реабілітації.	9	13
10.	Застосування кліматотерапії в санаторно-курортній реабілітації пацієнтів з різними патологічними станами.	9	13
11.	Теоретико-методичні основи санаторно-курортної реабілітації при порушеннях психомоторного розвитку дітей внаслідок ураження ЦНС.	9	14
12.	Санаторно-курортна терапія при порушеннях обміну речовин.	9	14
13.	Методи санаторно-курортної реабілітації дітей з порушенням постави і хворих на сколіоз I-II ступеня.	9	14
14.	Методичні підходи до контролю та оцінки ефективності санаторно-курортної реабілітації.	9	14
	Разом	126	186

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Пояснювально-ілюстративний метод. Аспіранти здобувають знання, слухаючи лекцію, з навчальної або методичної літератури у "готовому" вигляді. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, вони залишаються в межах репродуктивного (відтворювального) мислення.

Репродуктивний метод. Застосування вивченого на основі зразка, моделі діяльності або загально прийнятих підходів під час семінарських (практичних занять). Діяльність тих, кого навчають, є алгоритмічною, тобто відповідає інструкціям, розпорядженням, правилам - в аналогічних до представленого зразка ситуаціях.

Метод проблемного викладення. Використовуючи доцільні джерела й засоби під час лекційних і практичних занять, педагог, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, наводить систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Здобувачі ступеня доктор філософії стають ніби свідками і співучасниками наукового пошуку.

Пошуковий, або евристичний метод. Використовується в тій чи іншій мірі у всіх формах навчальних занять та під час індивідуальної чи самостійної роботи аспіранта. Його суть - в організації активного пошуку розв'язання висунутих педагогом (чи самостійно сформульованих) пізнавальних завдань, в визначених випадках під керівництвом лектора, або на основі наведених прикладів і вказівок. Процес мислення набуває продуктивного характеру, але його поетапно скеровує й контролює педагог або самі аспіранти на основі роботи над навчально-методичною літературою.

Дослідницький метод. Після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного або письмового інструктажу ті, кого навчають, самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри, наприклад, об'єму та інтенсивності фізичного навантаження, виконують інші пошукові дії. Ініціатива, самостійність, творчий пошук виявляються в дослідницькій діяльності найповніше. Методи навчальної роботи безпосередньо переходять у методи, які імітують, а іноді й реалізують науковий пошук. Такий метод є

пріоритетним у самостійній підготовці аспірантів.

8. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Обладнання: **мультимедійне обладнання;**

Програмне забезпечення: **робоча програма; електронні варіанти лекцій, презентації лекційного матеріалу, методичні рекомендації до практичних (семінарських) занять та самостійної роботи.**

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Беляя Н.А., Лебедева И.П. Курортное лечение. – М.: Знание, 1978. – 64 с.
2. Використання кліматичних факторів в комплексі санаторно-курортного лікування / за ред. Л.І Фісенко. – К.: Купріянова, 2005. – 256 с.
3. Водолечение / Сост.: А. А. Кузьменко и др. К.: Здоровья, 1992. 240 с.
4. Гурленя А. М., Багель Г. Е. Физиотерапия и курортология нервных болезней. Минск: Вышэйш. шк., 1989. 398 с.
5. Медична реабілітація в санаторно-курортних закладах / За ред. Е.О.Колесника. – К.: Купріянова, 2004. – 304 с.
6. Класичні та сучасні методи фізіотерапії : навч. посіб. / Т. В. Майкова, Т. М. Толстикова, О. С. Афанасьєва. - Дніпропетровськ : Журфонд, 2015.- 235 с.
7. Основи курортології: Посібник для студентів та лікарів / За ред. М.В.Лободи, Е.О.Колесника. – К.: Купріянова, 2003. – 512 с.
8. Серебряна Л.А. Ревабилитация больных с патологией органов пищеварения. – К.: Здоров'я, 1989. – 208 с.
9. Сухарев Е. Е. Курортное дело : учеб. пособие / Е. Е. Сухарев. – 2-е изд., стер. – М. : Омега-Л, 2011. – 224 с.
8. Степанов Е. Г. Основы курортологии и санаторно-курортное лечение : учеб. пособие / Е. Г. Степанов. – Харків : Кроссроуд, 2007. – 584 с.
9. Сухан В. С. Кліматологія і кліматотерапія : методичні рекомендації /В. С. Сухан. – Ужгород : ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2012. – 60 с.
10. Яковенко Н. П. Фізіотерапія : підруч. для студентів / Н. П. Яковенко, В. Б. Самойленко. - 2-е вид., випр. - Київ : Медицина, 2018. - 256 с.

Допоміжна література

1. Бокша В.Г., Богуцкий Б.В. Медицинская климатология и климатотерапия. – Киев: Здоров'я, 1980. – 264 с.
2. Ветитнев А. М. Курортное дело : учеб. пособие / А. М. Ветитнев, Л. Б. Журавлева. – М. : КНОРУС, 2006. – 528 с.
3. Все по уходу за больными в больнице и дома / Под общ. ред. акад. РАМН Ю. П. Никитина, Б. П. Маштакова. М.: ГЭОТАР МЕДИЦИНА, 1999. 704 с.
4. Гозке К., Гриджук Э. Гинекологическая бальнеотерапия (практические рекомендации) // Укр. бальнеол. журн. 2000. № 1. С. 42–48.
5. Кліматолікування [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://sanikur.com/uk/4/22/23/>.

6. Медична і соціальна реабілітація : підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. / В. Б.
7. Олефиренко В. Т. Водолечение.- 3-е изд., М.: медицина, 1986. – 288 с.
8. Самойленко [та ін.]. - 2-е вид. переробл., і допов. - Київ : Медицина, 2018. - 464 с.
9. Рутинський М. Й. Класифікації та типології курортів / М. Й. Рутинський // Вісник Львівського університету. – Серія географічна. – 2007. – Вип. 34. – С. 236–246.
10. Сухан В. С. Кліматологія і кліматотерапія [Електронний ресурс] / В. С. Сухан. - Режим доступу : www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/2671
11. Фоменко Н. В. Рекреаційні ресурси та курортологія : навч. посібник /В. Н. Фоменко. – Київ : Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.

Інформаційні ресурси

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Комплексна реабілітація на курортах Закарпаття» для аспірантів денної, вечірньої і заочної форми /Я. Ф.Філак. – Ужгород, 2020. (Електронна версія на кафедрі фізичної реабілітації ФЗФВ УжНУ).
2. Конспект лекцій з дисципліни «Комплексна реабілітація на курортах Закарпаття» (Електронна версія на кафедрі фізичної реабілітації ФЗФВ УжНУ, інфоцентр, сайт електронного навчання).
  3. <http://www.dspace.nbuiv.gov.ua>
  4. <http://www.irbis-nbuiv.gov.ua>
  5. <http://www.nbuiv.gov.ua/>
  6. <http://www.library.edu-ua.net/>
  7. <http://www.booksmed.com>
  8. <http://www.donnu.edu>

Додаток 1

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)